rozhodující zrušil rozsudek v odpor vzatý a odkázal věc k novému jednání a rozhodnutí v I. stolici (plen. rozh. kas. s. ze dne 16. srpna 1878 č. sb. 176).

c) Podal-li však sám odsouzený opravný prostředek, jenž výsledku neměl neb svolil-li k podání opravného prostředku ve svůj prospěch, nevčítá se čas strávený ve vazbě od doby prohlášení rozsudku I. stolice, nýbrž počíná doba trestu dnem prohlášení rozsudku soudu rozhodujícího o opravném prostředku. O otázce včítání, jakož i početí doby trestu rozhodne teprve před početím výkonu trestu sborový soud I. stolice ve shromáždění 3 soudců, pokud se týče soud okresní. Proti rozhodnutí připouští se dohledací stížnost dle § 15 tr. ř. ku sborovému soudu II. stolice (rozh. kas. s. ze dne 14. června 1895 č. sb. 1896).

5. Výkon ostatních trestů:

a) Má-li odsouzení v zápětí pro odsouzence ztrátu šlechtictví, členství v obecních zastupitelstvech neb jinakých zastupitelstvech, jež jsou povolána k obstarávání záležitostí veřejných neb ztrátu úřadů, služeb, titulů, hodností a řádů, dočasnou ztrátu aktivního i passivního práva volebního do zmíněných zastupitelstev neb ztrátu jiných práv a oprávnění neb platů z pokladen veřejných, sdělí trestní soud opis pravoplatného rozsudku též úřadu, jemuž přísluší učiniti opatření, jichž v příčině té jest potřeba (§ 402 tr. ř.).

b) Je-li vysloveno v rozsudku odsuzujícím, že má býti odsouzenec po vytrpěném trestu vypovězen ze země neb že má býti vyhostěn z některé země na říšské radě zastoupené neb ze všech těchto zemí, oznam to státní zástupce správci země, ve které je soud trestní. Vztahuje-li se vyhostění jen k některému místu neb okresu, oznámí se to nejnižšímu úřadu politickému a bezpečnostnímu (§ 407 tr. ř.).

c) Má-li rozsudek odsuzující v zápětí propadnutí zboží, věcí prodejných neb nářadí, zmaření neb zničení nástrojů neb jiných předmětů, ztrátu živnosti neb jinakých práv a oprávnění, smluví se státní zástupce ohledně tohoto s úřady, jimž přísluší učiniti opatření, jichž v této příčině jest zapotřebí (§ 408 tr. ř.).

d) Pokuty peněžité, jež nutno zapraviti najednou a nikoliv na splátky (rozh. nejv. s. ze dne 21. června 1865 č. 5041) dobývá dle zák. ze dne 11. února 1854 č. 30 ř. z. okresní soud, v jehož obvodu odsouzenec bydlí neb se zdržuje.

e) Náklady řízení trestního a výkonu trestů dobývají soudy dle platných předpisů, zejména tr. instr. ze dne 16. června 1854 č. 165, §§ 139—148.

Tresty berní.

I. Část všeobecná.

Berní povinnost, kterou stát ukládá příslušníkům svým pro účely svého hospodářství, nedochází dle nabytých zkušeností svého splnění v té míře a způsobě, aby bylo možno ze soustavy berní vypustiti řadu trestních předpisů k ochraně a zajištění hlavního zdroje příjmů státních. V nejednom případu berního provinění nejde leč o nevědomost nebo liknavost poplatnictva; v jiných případech opět jedná se o skutečný zlý úmysl, jindy o bezdůvodné odmítnutí součinnosti určitých osob při pracích berních, o porušení úředního tajemství vzhledem k došlým fasím atd. Pravidlem jest, že trest vynáší úřad resp. komise berní daň vyměřující; pokud dotyčná trestná jednání spadají pod hledisko všeob. zákona trestního, na-

stupuje právomoc řádných soudů trestních (srv. § 256 zákona ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.). Zjištěná trestnost má v zápětí, že se musí daň dodatečně povinným obnosem zapraviti a vedle toho nastupuje pokuta rovnající se několikeronásobné částce, o kterou daň byla skrácena nebo skrácená býti mohla (§ 244 cit. zák. a čl. 30 vykon. předp. z r. 1897 č. 108).

II. Druhy trestných jednání.

Zákon rozeznává v té příčině zvlášť:

1. Skrácení daně: Deliktu toho dopouští se ten, kdo v úmyslu zbýti se povinnosti berní v prohlášení nebo přiznání svém nebo odpovídaje k dotazu úředně naň vznesenému nebo podávaje opravný prostředek nějaký nebo žádaje za osvobození od daně: uvede něco nesprávného nebo zatají vědomě základ zdanění, aby ho vůbec nepostihla zákonná daň nebo by jej postihla v míře menší nebo by neprávem byl od daně osvobozen. Vinníkem může býti tu i zástupce jednající za poplatníka, jakož i ten, kdo povinen jest úřadu bernímu oznámiti dani podléhající služné u osob u něho zaměstnaných a v oznámení tom dopustí se některé z naznačených vad ve zlém úmyslu (srov. §§ 201, 239 a 240 zák. z r. 1896). Skrácení daně trestá se peněžitou pokutou 3—9kráte tak velikou, jako je obnos skutečného nebo možného skrácení; nelze-li obnos ten číselně stanoviti, jest základem pokuty pravděpodobná jeho výše. Lze-li důvodně za to míti, že nesprávné udání bylo učiněno sice vědomě, avšak nikoli v úmyslu skrátiti daň, nastupuje místo uvedených trestů peněžitá pokuta až do 50 zl. V každém případu však dlužno vedle trestu dodatečně zapraviti onen obnos, o který daň byla skrácena (§§ 241 a 244 cit. zák.).

2. Zatajení daně: Uplyne-li bezvýsledně lhůta zákonem stanovená k určitému úkonu poplatníka, má se za to, že poplatník daň zatajil. Zejména neoznámí-li poplatník v zákonné lhůtě úřadu bernímu nebo živnostenskému podnik svůj nebo zaměstnání podrobené dani výdělkové; kdo bez ohlášení rozšíří živnost podomní neb kočovnou (srov. §§ 78 a 82 cit. zák.) za okres a nad dobu, pro kterou daň zapravil; kdo jsa zavázán podati oznámení o tom, že zřízen byl podnik veřejným účtováním povinný (srov. § 116 cit. zák.), neučiní tak ve lhůtě zákonné; kdo povinný důchod (srov. §§ 138 a 139 cit. zák.) nepřizná v době zákonné nebo kdo povinnosti této neučiní dosti, pokud jde o osobní daň z příjmů (§§ 202 a 204 cit. zák.) nebo o daň ze služného (§ 228 cit. zák.), kdo povinen jest oznámiti služné osob u něho zaměstnaných a neučiní tak ve lhůtě zákonem vyměřené (§ 201 a 243 cit. zák.).

3. *a)* Porušení povinnosti mlčenlivosti; zneužití rejstříků berních: Vyzradí-li neoprávněným způsobem úředníci a jiní zřízenci (k nimž zejména též náležejí sluhové, diurnisté, kalkulanti atd.) ve vyměřování daně účast mající, jakož i členové komisí seznané výdělkové, majetkové a příjmové poměry poplatníkovy, zejména také obsah berního prohlášení nebo přiznání nebo výsledek konaného šetření, propadají trestu vězení od 1—3 měsíců nebo peněžité pokutě až do 1000 zl. S úředníky státními zavede se mimo to řízení disciplinární (§ 246 cit. zák. z r. 1896 a čl. 31 výkon. předp. z r. 1897 č. 108 ř. z.). Tentýž trest stanoven jest pro ten případ, že by někdo zneužil ve veřejném shromáždění nebo v tiskopise udání uvedených v rejstřících berních a výpisech (srov. §§ 58, 181 217 cit. zák.) k nájezdům na poplatníka, na komisí berní nebo člena jejího.

Stihání má místo jen k návrhu vlády, dotyčného poplatníka nebo člena komise (§ 246 cit. zák. ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.).

b) Nepravdivé výpovědi znalců a osob přezvědných: Kdo jako znalec nebo osoba přezvědná učiní vědomě nepravdivé výpovědi před úřady nebo komisemi berními, před jich předsedou nebo ve vysvědčeních potřebných k účelům berním maje v úmyslu překaziti zdanění nebo potrestání poplatníka nebo bezprávně obojí přivoditi nebo nesprávnou daní jej stížiti, podléhá trestu vězení od jednoho dne do 2 měsíců, po případě peněžité pokutě od 5 zl. do 300 zl. Nestala-li se vědomá výpověď ve zlém úmyslu, nastupuje za trest peněžitá pokuta od 5 zl. do 100 zl. (§ 242 cit. zák.).

4. Jinaká jednání trestná: Majitelé obytných domů nebo jich zástupci mají v určité lhůtě předložiti podrobný výkaz o všech obyvatelích domu upravený dle velikosti bytu, dle způsobu výdělku a zaměstnání jich (srov. ostatně § 200 cit. zák.); odepře-li kdo zprávu v tomto smyslu sdělanou a úřadem požadovanou neb učiní v ní vědomě nesprávná udání, propadá peněžité pokutě až do 200 zl. (§ 247 cit. zák.).

Bezdůvodné zamítnutí členství v některé komisi sestavené dle předpisů nových zákonů berních nebo neomluvené zameškání schůzí jejich má za následek peněžitou pokutu až do 100 zl. resp. až do 25 zl. (§ 249 cit. zák.). Pokuta od 5 zl. do 100 zl. postihuje poplatníka, který by osobám (úředně) zakročujícím odepřel přístup do živnostenských místností a příslušných k tomu provozováren a zásob za účelem úředního ohledání, nebo by překaziti se pokusil tyto úřední úkony (§ 248 cit. zák.).

Na jinaká neospravedlněná opomenutí poplatníků, znalců a osob přezvědných (zejména neuposlechnutí příkazů a vyzvání příslušných úřadů) uložena jest pořádková pokuta až do 100 zl. Dříve, nežli se však pokuta pořádková uloží, má se dotyčná osoba vždy vyzvati, aby žádané jednání v přiměřené lhůtě (pravidelně osmidenní srv. čl. 50 cit. vykon. předpisů z r. 1897 č. 108 ř. z.) předsevzala (§ 250 cit. zák. z r. 1896).

III. Řízení.

Dříve, nežli berní úřad vynese trestní nález, předcházeti má podrobný výslech obviněného; poplatník může vždy při tom žádati, by mu předloženy byly k nahlédnutí listiny berní úřad došlé a aby konfrontován byl se svědky, znalci a pod., zejména pak smí žádati za opis příslušných listin a za povolení, aby mohl ve lhůtě čtrnáctidenní ústně nebo písemně se obhájiti (§ 258 cit. zák.). Povinností úřadu berního jest, poučiti poplatníka o všech těchto oprávněních jeho a poučení dané budiž protokolováno. Výpovědi svědků a osob přezvědných, jakož i dobrozdání znalců mohou být k dožádání úřadu berního dodatečně stvrzeny dotyčnými osobami před příslušným okresním soudem jich bydliště přísahou, ač-li přísaha učiněna nebyla již dříve. Poplatníku přísluší dále právo navrhnouti úřadu bernímu, aby o otázkách pro něho zvlášť důležitých slyšeni byli znalci a osoby přezvědné, pokud se týká, aby byli přísežně slyšeni. Bylo-li jednáno před komisí některou zřízenou dle předpisů nových zákonů berních a poplatníku dostaly se do rukou příslušné listiny k nahlédnutí nebo v jeho přítomnosti vyslýcháni svědci, znalci a osoby přezvědné, není berní úřad povinen úkony tyto poznovu odbývati (cit. § 258). K řízení trestnímu má býti poplatník předvolán a v předvolání naznačiž se účel jeho; neuposlechne-li poplatník předvolání, neuveda náležité omluvy, opakovati jest

předvolání s pohrůžkou, že nález trestní vynesen bude z moci úřadu na základě pohotového materiálu, jest-li se předvolaný zase bezdůvodně nedostaví (§ 259 cit. zák.).

Proti trestnímu nálezu úřadu berního, jakož i proti výměře dodatečné daně lze si stěžovati k finančnímu úřadu zemskému; úřad tento rozhoduje v čtyřčlenném senátu, v němž zasedati musí aspoň dva úředníci soudcovští. Proti rozhodnutí finančního úřadu zemského může strana podati rekurs k správnímu dvoru soudnímu. Výkon trestu odloží se až do konečného rozhodnutí cestou správní; berní úřad má však právo žádati za zjištění obnosu, jímž poplatník potrestán býti má (§ 260 cit. zák.).

Jde-li o pouhé opomenutí zaviněné nedbalostí poplatníka samého (a nikoli o zatajení daně ve smyslu § 243 cit. zák.), má úřad berní právo uložiti hned pokutu až do 20 zl. a nezaváděti nijakého předchozího řízení (srov. §§ 258 a 244 posl. odst. cit. zák.).

IV. Trestnost deliktů svrchu naznačených pomíjí včasnou nápravou vad se strany poplatníka vykonanou (§ 245 cit. zák.) a promlčením (§ 251 cit. zák.); o podmínkách a lhůtách promlčení trestů berních srov. vůbec §§ 251—255 zák. ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z.

K vyličeným tuto ustanovením nového zákona pojí se prováděcí předpisy, v nichž podrobněji rozvádí se a blíže určují některé podmínky, lhůty a modifikace trestů berních; i budiž poukázáno zejména k vykon. předpisu ze dne 25. května 1897 č. 124 ř. z., dále vykon. předpis ze dne 1. února 1897 č. 35 ř. z., vykon. předpis ze dne 4. května 1897 č 108 ř. z. a konečně vykon. předpis ze dne 31. července 1897 č. 171 ř. z.

K tomu pojí se též čl. »Podniky veřejně účtující, jich zdanění« a čl. »Povinnost berní«.

Tresty celní.

I. Těchto trestů užívá se všeobecně, jestliže se zboží nebo předměty přes celní čáru bez zapravení celních poplatků dovážejí nebo vyvážejí nebo pokouší-li se je dovézti nebo vyvézti, buď při bezprostředním přenášení zboží přes hranice země nebo podáním nepravé deklarace zboží. Pro užívání celních trestů platí důchodkový trestní zákon ze dne 11. července 1835. Důchodkové přestupky jsou jednání neb opomenutí, jimiž se přestupují zákony a předpisy vydané k vybírání nepřímých dávek a k nim čítají se i zákazy, jimiž jest zapovězen dovoz, vývoz nebo průvoz určitých předmětů (§ 1 a 2 důch. z.). Vzhledem na kvalifikaci a důležitost následků rozdělují se důchodkové přestupky na podloudnictví, na těžké a jednoduché důchodkové přestupky. Podloudnictví samo člení se v patero druhů a to:

1. podloudnictví dokonané,
2. pokus podloudnictví,
3. nesprávné ohlášení zboží,
4. černé roty; podloudnictví považlivé (viz čl. »Podloudnictví« a »Roty černé«.

II. Co se týče celnictví, považuje se za těžký přestupek důchodkový: Opomene-li kdo doložiti průkazu, že nevyclené průkazné zboží bylo k tomu úřadu, na nějž bylo poukázáno, dodáno, neb vysvětlení rozdílů mezi obsahem zboží a boletou a stavem jeho, hledě k způsobu a druhu nebo množství nebo počtu a vlastnosti balíkův a nádob; přestupek nočního zákazu v pohraničním okresu; přestupky proti dopravě